

Отримано: 22 червня 2022 р.

Прорецензовано: 10 серпня 2022 р.

Прийнято до друку: 20 серпня 2022 р.

e-mail: n.o.moiseeva.kpi@gmail.com

snezanaovsanik@gmail.com

DOI: 10.25264/2519-2558-2022-14(82)-62-65

Моїсєєва Н. О., Овсяник С. В. Метафоричне перенесення як засіб увиразнення німецькомовних суспільно-політичних текстів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2022. Вип. 14(82). С. 62–65.

УДК: 811.112.2'38

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1387-296X>

Web of Science Researcher ID: I-8419-2017

Моїсєєва Наталія Олегівна,кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»**Овсяник Сніжана Володимирівна,**магістрантка ЛН–11 МП групи факультету лінгвістики,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»**МЕТАФОРИЧНЕ ПЕРЕНЕСЕННЯ ЯК ЗАСІБ УВИРАЗНЕННЯ
НІМЕЦЬКОМОВНИХ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТІВ**

Статтю присвячено дослідженню явища метафоризації як одного з основних засобів опредметнення нових концептів, створення нових номінацій та вираження оцінки за допомогою знаків, які є в розпорядженні німецької мовної системи. Метафора є одним із ефективних інструментів системи номінативних засобів мови та збагачення її словникового складу, забезпечуючи процеси семантичної деривації в різних сферах комунікації. Автором доведено, що значна кількість метафор утворюється у галузях, функціонування мови, які є найактуальнішими та найдискусійнішими на певному етапі життя мовної спільноти, наприклад, політика, економіка, охорона здоров'я, екологія, енергетика тощо. У статті висловлюється думка, що ці теми найповніше реалізуються у суспільно-політичному дискурсі, що інтегрує різні типи дискурсів, утворює власну систему засобів формування семантико-прагматичного змісту, який слугує спілкуванню між владою і суспільством. У науковій розвідці здійснено аналіз сутності процесу метафоричної номінації, проведено дослідження типології метафоризованих одиниць, визначено семантичні особливості метафор, що вживаються у німецькомовному суспільно-політичному медійному дискурсі, окреслено функціональне призначення метафоризованих лексем у сучасних німецькомовних текстах суспільно-політичного характеру.

Увага у статті фокусується також на тому, що процеси метафоризації в сучасній німецькій мові переважно визначаються аксіологічними векторами та позамовними факторами, такими як науково-технологічний прогрес, глобалізація всіх сфер людського життя, екологічні загрози, економічні виклики тощо. Крім того, цей процес детермінується також такими інтралінгвальними факторами, як прагнення до увиразнення мовлення та підвищення його експресивності, мовна економія.

Ключові слова: концептуалізація, метафора, метафоризація, німецька мова, суспільно-політичний дискурс, троп.

Nataliia Moisieieva,PhD in Philology, Associate Professor at the Department of Theory, Practice and Translation of German,
National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"**Snizhana Ovsyanik,**master's student of LN-11 MP group of the Faculty of Linguistics,
National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"**METAFORIC TRANSFER AS A MEAN OF EMPHASIS IN GERMAN SOCIO-POLITICAL TEXTS**

The article is devoted to the study of the phenomenon of metaphorization as one of the main means of objectification of new concepts, the creation of new nominations and the expression of evaluation by means of signs that are at the disposal of the German language system. The metaphor belongs, as well as derivation, to the most common ways of enrichment of the vocabulary, serving for the creation of both primary and secondary names in different spheres of language functioning. The author proved that a considerable amount of metaphors are created in the branches, that fall into the center of special public attention and become a topic for broad discussions in society, such as ecology, politics, economics, etc. The article expresses that these topics are most fully implemented in socio-political discourse, which integrates different types of discourses, forms its own system of means for semantic-pragmatic content, which serves to communicate between authorities and society. Scientific research analyzes the essence of the process of metaphorical nomination, studies the typology of metaphorized units, identifies the semantic features of metaphors used in German-language socio-political media discourse, outlines the functional purpose of metaphorized units in modern German texts.

The attention in the article is also focused on the fact that the metaphorization process at the present stage of language development is largely stimulated by the influence of extralinguistic factors, such as processes of globalization, migration, exacerbation of environmental issues, the development of science and the influence of technologies on human life. On the other hand, this process is also determined by such intralingual factors as the desire for greater expressiveness of linguistic statements, linguistic economy.

Keywords: conceptualization, metaphor, metaphorization, German, socio-political discourse, trope.

Постановка проблеми в загальному вигляді та обґрунтування її актуальності. Суспільний розвиток сьогодення характеризується глобалізацією майже всіх сфер життя спільноти, стрімким технологічним розвитком, постійними змінами у житті соціуму загалом та окремих його представників. Нові явища позамовної дійсності зумовлюють постійний пошук нових засобів пізнання, найменування та оцінки, в процесі чого метафоричні порівняння відіграють значну роль. Логічним чином найяскравіше процес метафоризації проявляється у тих галузях функціонування мови, які є найактуальнішими та найдискусійнішими на певному етапі життя мовної спільноти, наприклад, політика, економіка, охорона здоров'я, екологія, енергетика тощо. Ці теми найповніше реалізуються у суспільно-політичному дискурсі, що інтегрує різні типи дискурсів, утворює власну систему засобів формування семантико-прагматичного змісту, і є середовищем та засобом комунікації між

владою та суспільством. Суспільно-політичний дискурс характеризується масштабністю виміру спілкування, соціально-політичною проблематикою, традиційною суспільно-політичною лексикою і термінологією, які визначаються під впливом позамовних факторів та аксіологічних векторів. Суспільно-політичний дискурс є також одним з найпотужніших засобів ідеологічного впливу та формування потрібних настроїв та реакцій серед членів мовної спільноти. Метафоризація мовлення в зазначеному виді дискурсу має широкі функціональні можливості створення намічених смислів, навіть в умовах існуючих нормативних обмежень та вимог до текстів для широкого загалу. Метафоризовані змісти, що виникають під впливом постійних змін у громадському, економічному, суспільно-політичному та культурному житті і реалізуються у мовленні ЗМІ, в цьому сенсі є актуальним об'єктом дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Метафора, як спосіб номінації предметів оточуючої дійсності та інструмент формування світогляду на основі співставлення різних класів об'єктів, є явищем, дослідженням якого тривалий час займаються не лише мовознавці, але і вчені різних галузей наукової думки. Аналізу різних аспектів процесів метафоризації були присвячені роботи К. Абрамової (Абрамова, 2017), М. Андрєєва (Андрєєв, 2011), Р. Керімова (Керімов, 2007), К. Кноблоха (Knobloch, 2009), Л. Ковбасюка (Ковбасюк, 2017), І. Пірог (Пірог, 2018), Г. Строганової (Строганова, 2013), З. Шідера (Schieder, 2006). Однак більш ґрунтовного вивчення потребує дослідження фундаментальних механізмів переосмислення і співвіднесення, що демонструють смисло- та словотворчий потенціал німецької мови. Крім того, цікавим є також подальший семантичний розвиток та процеси словотворення за участі метафоричної неологічної лексики.

Метою цієї наукової розвідки є дослідження механізмів творення та особливостей вживання метафорично переосмислених лексичних одиниць в німецькомовних текстах суспільно-політичної тематики.

Завдання статті: 1. Проаналізувати сутність процесу метафоричної номінації. 2. Дослідити типологію метафоризованих одиниць. 3. Визначити семантичні особливості метафор, що вживаються у німецькомовному суспільно-політичному медійному дискурсі. 4. Окреслити функціональне призначення метафоризованих лексем у сучасних німецькомовних текстах суспільно-політичного характеру.

Виклад основного матеріалу. Метафора – надзвичайно важливий фактор у розвитку будь-якої мови. Саме на ній базуються багато мовних процесів, наприклад, розвиток синонімії, поява нових значень та їх відтінків, створення полісемії, розвиток емоційно-експресивної лексики. Підвалини дослідження метафори були закладені ще Аристотелем, який розглядав метафоричне перенесення як дуже важливе та впливове знаряддя мови, яке мало позитивний вплив на слухача та підсилювало аргументацію. В основі процесу метафоризації він вбачав подібність двох предметів та вважав його головним засобом пізнання.

Метафора як прийом номінації ґрунтується на предметній та поняттєвій кореляції, покладених в основу значення слова, які іноді можуть не співпадати, в таких випадках спостерігається зміщення предметної кореляції, що спричиняє заміну імені чи зміну значення словесного знака, що в певній комунікативній ситуації свідомо відноситься до предмета, який не асоціюється із традиційним значенням слова (Опаріна, 1988: 69).

О. Скопненко у своєму словнику дав визначення метафорі як виду тропів, мовному звороту, характерним для якого є вживання слів або виразів у непрямому значенні для дефініції явища або предмета, подібного до нього за певними ознаками: формою, розміром, кольором, віком тощо (Скопненко, 2013: 33).

Здається, що під час метафоричної діяльності важлива участь лише одного учасника – творця метафори. Проте погоджусь з думкою М. Павлової, що слід враховувати, що в акті метафоричної творчості завжди неминуче беруть участь дві людини: творець метафори та реципієнт (адресат), який має розуміти сенс цієї метафори. Дослідниця зазначає, що образ, аналогія, порівняння неспроможні стати метафорою у справжньому значенні цього терміна, оскільки тоді втрачається її найважливіша функція – служити засобом комунікації. У цьому контексті цікавим є твердження Л. Ліпки (Lipka, 1996: 70) про те, що це метафори виникають у результаті «...творчого розумового процесу під безпосереднім впливом мови та властивого певній культурі способу концептуалізації дійсності» (Lipka, 1996: 70). У той же час, на думку дослідника, метафоричні концепти є зрозумілими і можуть структуруватись по відношенню до інших концептів. Іншими словами, це означає, що один тип досвіду або предметної області концептуалізується по відношенню до іншого типу досвіду або предметної області (Lipka, 1996: 70).

Метафори, виникаючи в мові постійно, у різних сферах діяльності (від побутового мовлення до наукового), є невід'ємним інструментом мислення, пізнання, опису навколишнього світу, його особливостей, засобом передавання власних емоцій та переживань. А. Капуш доречно зауважує, що беручи участь у процесах вторинної та непрямой номінації, метафори будь-якого типу виконують таким чином номінативну функцію (Капуш, 2019). В залежності від комунікативної ситуації та комунікативного наміру мовця метафоризовані одиниці можуть виконувати в мові когнітивну або концептуальну, образну (зображувально-виразну) та експресивно-оцінну функції (Капуш, 2019). Відповідно до названих функцій можна виокремити такі типи метафор: індикативна (називна, номінативна), когнітивна, образна та експресивно-оцінна. Критерієм для класифікації метафор може також слугувати сфера запозичення назви об'єкта, покладеного в основу метафоричного переносу, в такому випадку виокремлюють: географічні (зокрема і просторові), метеорологічні, біоморфні (антропоморфні, зооморфні, ботанічні), технічні, соціоморфні метафори (Капуш, 2019). Як зазначає дослідник А. Капуш, характерною ознакою метафоричної лексики є те, що значна частина метафор є назвами абстрактних понять. Такі метафори втілюють у мовному значенні характерні властивості об'єктів, реалізуючи таким чином, крім номінативної, також концептуальну функцію, даючи назву непередметним сутностям, концептам (Капуш, 2019).

Погоджуючись з думкою О. Опаріної (Опаріна, 1988: 66–67), яка вважає, що концептуальна метафора слугує для вербалізації абстрактних сутностей «непередметного світу» зокрема у публіцистичних текстах, ми також використовуємо термін «концептуальна метафора» на позначення деяких метафоризованих лексичних одиниць, що вживаються у мовленні сучасних німецькомовних ЗМІ. Тут цікавим є спостереження К. Кноблоха за семантичною еволюцією деяких одиниць, для яких він використовує термін «провідні метафори» (Leitmetaphern) і які на сьогоднішній день є обов'язковим лексичним атрибутом суспільно-політичних текстів – Globalisierung, Konsens, Reform (Knobloch, 2009). Через інфлятивне та маніпулятивне вживання, а також через те, що позначувані явища не виправдовують сподівання членів німецького суспільства

ці мовні одиниці демонструють в своїй семантичній структурі розвиток енантіосемічних значень, набуваючи практично протилежного, негативного значення (Knobloch, 2009). Таким чином, аналізуючи сучасну комунікацію можна зробити висновок, що метафори часто вживаються поза сферами свого виникнення та вживання, змінюючи своє значення в процесі семантичної деривації. Поза сумнівом економічна галузь є базовою для будь-якої країни і знаходиться в центрі політичних інтересів. Через це вона є відкритою для постійного поповнення свого лексичного арсеналу новими оцінно та експресивно маркованими найменуваннями, однак побіжно вона також виступає джерелом метафоричних запозичень для інших сфер суспільного життя. Прикладами такої «інвазії» економічних виразів та смислів у галузі вищої освіти можуть слугувати, напр.: die Wettbewerbsfähigkeit – конкурентоспроможність (університетів), das Wissensmanagement – менеджмент знань, Kunde «Student» – клієнт «студент» та ін. Деякої спеціалізації значення зазнав іменник die Sondierung – зондування, що початково утворився та вживається у галузі техніки, однак набув переносного значення «попередня оцінка ситуації» (Knobloch, 2009). У сучасних текстах суспільно-політичної тематики іменник Sondierung дедалі частіше сприймається як «міжпартійні перемовини задля об'єднання у парламентську більшість». Дослідження показують, що в процесі метафоричного перенесення задіяні 4 складові: основний та допоміжний суб'єкти метафори (референт та корелят), а також властивості кожного об'єкта чи класа об'єктів, що співвідносяться (Телия, 1988: 27). Під час співвіднесення певних властивостей встановлюється їх тотожність і відповідно видбувається наділення основного об'єкта метафори властивостями допоміжного. В процесі метафоричного переносу з екстенціоналу значення допоміжного об'єкта відбираються ознаки, релевантні для формування інтенціоналу метафори та створення нового концепту (Rüdebusch, 2013: 2). Наприклад, концептуальна метафора der Krötenstreicher «затятий зоозахисник» була сворена виокремленням та перенесенням ознаки «гладити, пестити, жаліти». Всі види метафори, в тому числі і концептуальна, будуються на асоціативно-образній основі, тобто неминуче проходять стадію образності (Kuntzsch, 2017: 9). Однак особливістю концептуальної метафори є те, що вона виконує когнітивну, комунікативну та прагматичну функції, і виступає в першу чергу інструментом пізнання та моделювання політичної дійсності, а не створення образу, тому образний компонент значення часто відходить на другий план. Наслідком цього є тенденція до зменшення надмірної образності, яку називають також зів'язанням або згасанням внутрішньої форми концептуальної метафори, витісненням екстенціоналу метафоризованої одиниці за межі фокусу. Наприклад, традиційне вживання в медійних суспільно-політичних текстах лексичних одиниць, що співвідносяться з кліматичними (погодними) умовами та фізичним станом людини: der Migrantenstrom – хвиля мігрантів, das Vertrauensklima – довірчі стосунки, das Sondierungsfieber – гарячкові перемовини щодо коаліції (Капуш, 2019). Саме такі метафори допомагають влучно описати суспільні процеси, політичну діяльність, доступною для реципієнта мовою, надаючи текстам яскравості і примітності. Деякі метафоричні порівняння, незважаючи на образність та точність, є носіями компонента негативної оцінки і можуть сприйматись як образа певними групами населення та суперечити правилам етики та політкоректності, напр., der Drehstuhlpiilot – офісний клерк (натяк на те, що співробітники цілий день лише обертаються на стільці), herten – жити на державну допомогу (часто свідомий вибір безробітних, які не хочуть працювати).

А. Капуш (Капуш, 2019) зауважує, що поширеним механізмом утворення оцінно маркованих метафор є когнітивна проєкція образу тварини на характеристики людини. Найменування тварин, які початково були оцінно нейтральними, вживаючись в переносному значенні, набувають аксіологічного значення, приписуючи людині або групі людей естетичні, психічні чи соціальні властивості та даючи оцінку їх поведінці (Капуш, 2019). Такою зооморфною метафорою є іменник die Straußenpolitik – політика самозаспокоєння (аналогічно поведінці страуса, який у разі небезпеки ховає голову у пісок). Особливо варто відзначити метафори-антропоніми, утворені від імен та/або прізвищ відомих німецьких політиків та громадських діячів. Такі неологічні одиниці, характеризуються виразністю, експресивністю форми, яскравою оцінністю, і вживаються з метою вираження іронії та сарказму в текстах суспільно-політичної тематики: verhunzern – давати хабаря задля лобювання власних інтересів (за прізвищем PR-консультанта Моріца Хунцінгера (Moritz Hunzinger), Merkozy (Merkel+Sarkozy – назва спільної стратегії Німеччини та Франції в деяких питаннях міжнародної політики), der TrumpfEffekt – ефект Трампа, verscholzen – роз'єднувати, сяти розбрат (за прізвищем федерального канцлера Німеччини О. Шольца) (Schieder, 2006).

Висновки. Таким чином, метафора є традиційним надзвичайно важливим засобом утворення нових концептів за допомогою знаків, які є в арсеналі системи німецької мови, а також важливим інструментом збагачення її словникового складу, забезпечуючи процеси семантичної деривації в різних сферах комунікації. Процеси метафоризації в сучасній німецькій мові переважно визначаються аксіологічними векторами та позамовними факторами, такими як науково-технологічний прогрес, глобалізація всіх сфер людського життя, екологічні загрози, економічні виклики тощо. Крім того, цей процес детермінується також такими інтралінгвальними факторами, як прагнення до увиразнення мовлення та підвищення його експресивності, мовна економія.

Перспективи подальших наукових досліджень у цьому питанні полягають у більш прицільному розгляді семантичного розвитку та процесів словотворення за участі метафоричної неологічної лексики, а також аналізі аксіологічного потенціалу та прагматичного заряду окремих груп метафоричних лексичних одиниць, що вживаються у німецьких медійних соціально-політичних текстах.

Література:

1. Андреев Н.И. Особенности метафоры в немецком политическом дискурсе. Вестник Московского университета. 2011. № 3. С. 70–82.
2. Гак В.Г. Метафора: универсальное и специфическое. Метафора в языке и тексте / под ред. В.Н. Телия. Москва, 1988. С. 11–26.
3. Капуш А. Німецькі метафори в сучасному суспільно-політичному дискурсі. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/33539/1/%D0%9D%D0%86%D0%9C%D0%95%D0%A6%D0%AC%D0%9A%D0%86%20%D0%9C%D0%95%D0%A2%D0%90%D0%A4%D0%9E%D0%A0%D0%98%20%D0%92%20%D0%90%D0%9A%D0%A2%D0%A3%D0%90%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%9E%D0%9C%D0%A3.pdf> (дата звернення 10.06.2022).
4. Керимов Р.Д. Текстильные концептуальные метафоры в политическом дискурсе ФРГ. Политическая лингвистика. 2007. Вып. 3 (23). С. 96–107.
5. Ковбасюк Л.А., Абрамова К.А. Метафори-композиції в сучасній німецькій мові. Молодий вчений. Філологічні науки. 2017. № 1 (41). С. 277–280.

6. Пірог І.І. Метафора у складі аргументації німецького медіа дискурсу. Закарпатські філологічні студії. 2018. Вип. 8. Том 2. С. 31–35. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/8/part_1/8.pdf (дата звернення 14.06.2022).
7. Опарина Е.О. Концептуальна метафора. Метафора в мові і тексті / под ред. В.Н. Тєлії. Москва, 1988. С. 65–77.
8. Строганова Г.О. Структурна класифікація метафор німецького економічного медіа-дискурсу. Наукові праці. Філологія. Мовознавство. 2013. Вип. 211. Т. 223. URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/movoznavstvo/2013/223-211-21.pdf> (дата звернення 14.06.2022).
9. Тєлія В.Н. Метафора как модель смыслопроизводства и её экспрессивно-оценочная функция. Метафора в языке и тексте / под ред. В.Н. Тєлії. Москва, 1988. С. 26–52.
10. Уфимцева А.А. Лексическое значение (Принцип семиологического описания лексики). Москва, 1986. 240 с.
11. Knobloch C. Orientierung oder Manipulation – Metaphern in der politischen Kommunikation. Universität Siegen. Extrakte – Pressedienst Wissenschaft/ URL: <https://www.uni-siegen.de/uni/publikationen/extrakte/ausgaben/200906/1.html> (дата звернення: 10.06.2022).
12. Lipka L. Words, metaphors and cognition: A bridge between domains / L. Lipka // Words: Proceedings of an International Symposium, Lund, 25-30 August 1995 / Ed-d. by J. Svartvik. Kungl. Vitterhets Historie och Antikviets Akademien. Konferenser 36. Stockholm, 1996. P. 49-71. URL: <https://www.degruyter.com/database/COGBIB/entry/cogbib.7760/html> (дата звернення 10 June 2022).
13. Schieder S. Die gestaltende Kraft von Sprachbildern und Metaphern. Deutungen und Konstruktionen von Staatlichkeit in der deutschen Debatte über den europäischen Verfassungsvertrag. Inaugural-Dissertation zur Erlangung des Doktorgrades. Trier, 2006. URL: https://ubt.opus.hbz-nrw.de/opus45-ubtr/frontdoor/deliver/index/docId/397/file/Schieder_13102006.pdf (дата звернення 12.06.2022).

References:

1. Andreev, N.Y. (2011). *Osobennosti metafori nemetskom polytycheskom dyskurse*. [Features of metaphor in German political discourse]. Vestnyk Moskovskoho unyversyteta. 2011. № 3. S. 70–82 (in Russian).
2. Hak, V.H. (1988). *Metafora: unyversalnoe y spetsyficheskoe. Metafora v yazyke y tekste* [Metaphor: universal and specific. Metaphor in language and text] / pod red. V.N. Telyy. Moskva, 1988. S. 11–26 (in Russian).
3. Kapush, A. *Nimetski metafori v suchasnomu suspilno-politychnomu dyskursi* [German metaphors in modern socio-political discourse]. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/33539/1/%D0%9D%D0%86%D0%9C%D0%95%D0%A6%D0%AC%D0%9A%D0%86%20%D0%9C%D0%95%D0%A2%D0%90%D0%A4%D0%9E%D0%A0%D0%98%20%D0%92%20%D0%90%D0%9A%D0%A2%D0%A3%D0%90%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%9E%D0%9C%D0%A3.pdf> (accessed 10 June 2022). (in Ukrainian).
4. Kerymov, R.D. (2007) *Tekstynnie kontseptualne metafori v polytycheskom dyskurse FRH*. [Textile conceptual metaphors in the political discourse of Germany.]. Polytycheskaia lynchvystyka. 2007. Vip. 3 (23). S. 96–107 (in Russian).
5. Knobloch, C. (2009). *Orientierung oder Manipulation – Metaphern in der politischen Kommunikation*. Universität Siegen. Extrakte – Pressedienst Wissenschaft. 2009. URL: <https://www.uni-siegen.de/uni/publikationen/extrakte/ausgaben/200906/1.html> (accessed 10 June 2022) (in German).
6. Kovbasiuk, L.A., Abramova, K.A. (2017) *Metafori-kompozyty v suchasni nimetskii movi*. [Complex metaphors in modern German]. Molodyi vchenyi. Filolohichni nauky. 2017. № 1 (41). S. 277–280 (in Ukrainian).
7. Lipka, L. (1996). *Words, metaphors and cognition: A bridge between domains* // Words: Proceedings of an International Symposium, Lund, 25-30 August 1995 / Ed-d. by J. Svartvik. Kungl. Vitterhets Historie och Antikviets Akademien. Konferenser 36. Stockholm, 1996. P. 49-71. URL: <https://www.degruyter.com/database/COGBIB/entry/cogbib.7760/html> (accessed 10 June 2022) (in Sweden).
8. Oparina, E.O. (1988) *Kontseptualnaia metafora. Metafora v yazyke y tekste* [Conceptual metaphor. Metaphor in language and text] / pod red. V.N. Telyy. Moskva, 1988. S. 65–77 (in Russian).
9. Piroh, I.I. (2018) *Metafora u skladi arhumentatsii nimetskoho media dyskursu. Zakarpatski filolohichni studii* [Metaphor as part of the argumentation of German media discourse]. 2018. Vyp. 8. Tom 2. S. 31–35. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/8/part_1/8.pdf (accessed 14 June 2022) (in Ukrainian).
10. Schieder, S. (2006). *Die gestaltende Kraft von Sprachbildern und Metaphern. Deutungen und Konstruktionen von Staatlichkeit in der deutschen Debatte über den europäischen Verfassungsvertrag. Inaugural-Dissertation zur Erlangung des Doktorgrades*. Trier, 2006. URL: https://ubt.opus.hbz-nrw.de/opus45-ubtr/frontdoor/deliver/index/docId/397/file/Schieder_13102006.pdf (accessed 12 June 2022) (in German).
11. Strohanova, H.O. (2013) *Strukturna klasyfikatsiia metafor nimetskoho ekonomichnoho media-dyskursu* [Structural classification of metaphors of German economic media discourse]. Naukovi pratsi. Filolohiia. Movoznavstvo. 2013. Vyp. 211. T. 223. URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/movoznavstvo/2013/223-211-21.pdf> (accessed 14 June 2022) (in Ukrainian).
12. Telyia, V.N. (1988) *Metafora kak model smysloproyvodstva y ii ekspressyvo-otsenochnaia funktsiia* [Metaphor as a model of semantic production and expressive-evaluative function]. Metafora v yazyke y tekste / pod red. V.N. Telyy. Moskva, 1988. P. 26–52 (in Russian).
13. Ufymtseva, A.A. (1986) *Leksicheskoe znachenye* [Lexical meaning] Moskva, 1986. 240 p. (in Russian).